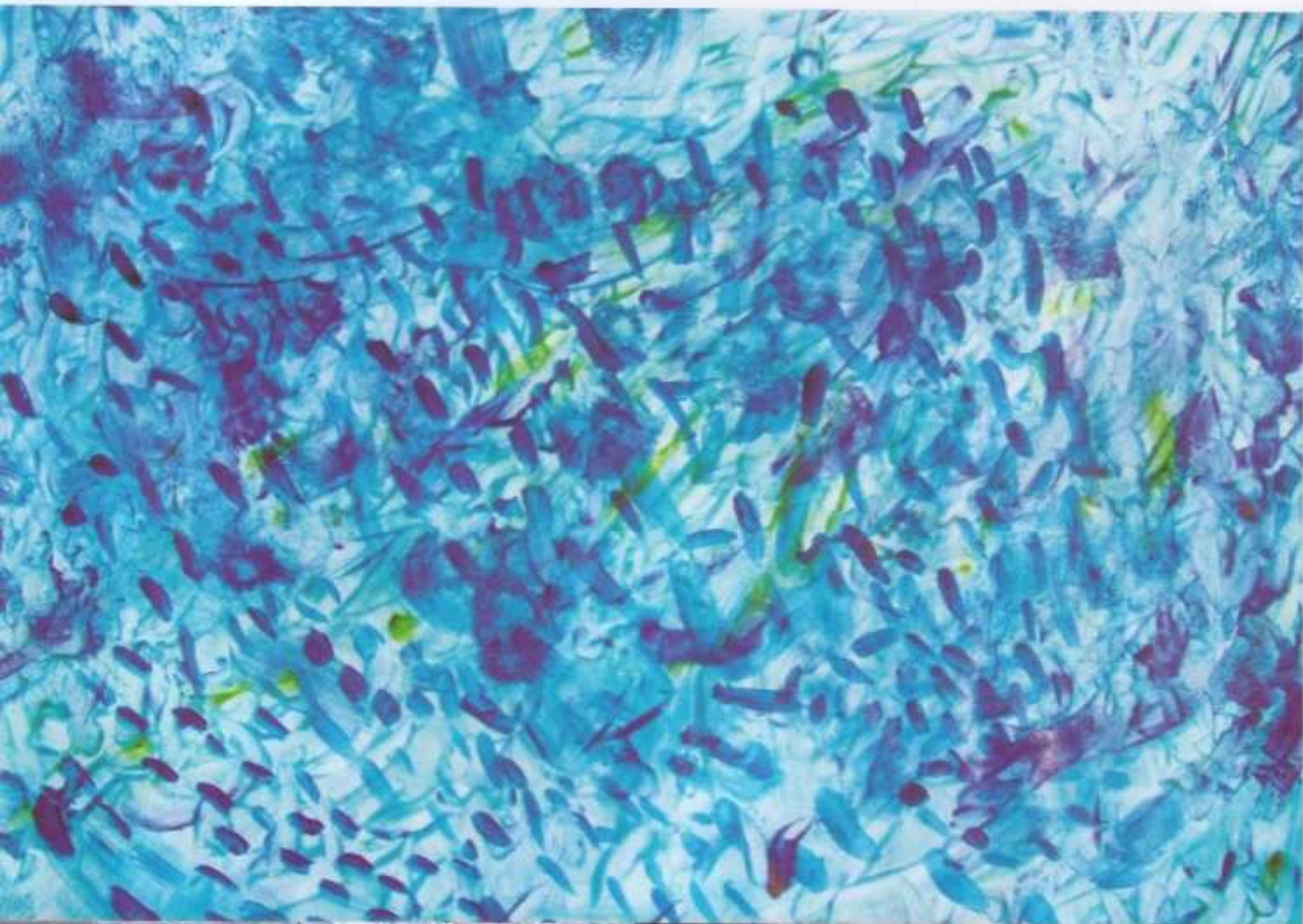

talent

Měsíčník pro učitele a příznivce základních uměleckých škol

číslo 6 | 13. ročník | cena 40 Kč |

METODIKA

**Kompoziční aspekty
projektu Slyšet jinak**

ROZHOVOR S PAVLEM DOLEŽALEM

**Cítím štěstí a naplnění
z krásy, která je
v hudbě obsažena**

AKTUALITY

**Ostrovské
soukání**

AKTUALITY

**O Novákově tvorbě
s Martinem Vojtíškem**

Cítím štěstí a naplnění z krásy, která je v hudbě obsažena

Pavel Doležal je rodilý Ostravák. Vystudoval Janáčkovu konzervatoř v Ostravě (tehdy ještě Státní konzervatoř v Ostravě) a Hudební fakultu Akademie múzických umění v Praze. Již jako student se velmi úspěšně účastnil několika národních i mezinárodních soutěží, například dvakrát vyhrál Beethovenův Hradec. Během své více než dvacetileté dráhy profesionálního hudebníka koncertoval v řadě míst Evropy, Asie, USA a Austrálie.

↓ Pavel Doležal (vlevo) a Camerata Janáček

Pavel Doležal je hrdý Ostravák. Jak sám říká, cítí povinnost propagovat Ostravu na kulturním poli a pomáhat bourat hluboce zakořeněné předsudky a představy o tomto, nikoli šedivém, ale báječném a vzrušujícím městě. Jedním z počinů, kterým tak činí, bylo založení komorního orchestru Camerata Janáček.

Přestože hrajete již od konce roku 1989 v Janáčkově filharmonii a jste dokonce jejím koncertním mistrem, založil jste společně s několika dalšími kolegy komorní orchestr – proč?

Rozhodnutí dát dohromady komorní orchestr není otázkou okamžiku. Má láska ke komorní hudbě se zrodila velmi dávno, již ve studijních letech, kdy jsem poprvé s nesmírným obdivem a úžasem poslouchal strhující koncert Slovenského komorního orchestru pod vedením Bohdana Warchala. Tehdy se ve mně zrodilo obrovské nadšení pro komořinu a sen hrát v komorním orchestru. Myslím, že nějak podobně tomu s utvářením vztahu k hudbě bylo i u řady mých nynějších kolegů a kole-

gů z orchestru. Léta ubíhala a s nimi přibývaly zkušenosti s komorní hudbou. Už na konzervatoři jsme měli výborný orchestr, který sbíral ceny na soutěžích. V Praze jsem byl členem vynikajícího Hradebního komorního orchestru, který bohužel existoval jen několik let, protože řada jeho členů – např. cellista Jiří Bárta nebo houslistka Hana Kotková – odešla na sólovou dráhu. Po návratu do Ostravy jsme v roce 1990 založili spolu s violistou Kubínova kvarteta Pavlem Vítkem Slezský komorní orchestr. Vznik Cameraty Janáček na sklonku 90. let byl ovlivněn souhrou řady příznivých okolností. V Janáčkově filharmonii Ostrava se sešlo několik hudebníků s podobným západem pro komořinu, přišly zajímavé příležitosti jako nabídka turné po Jižní Koreji či možnost natočit CD s hudbou belgického mistra Pietera van Maldereho. Velmi významná byla nesporně i podpora tehdejšího ředitele Janáčkovy filharmonie Ostrava Jana Hališky, rovněž velkého nadšence pro komorní hudbu. Domnívám se ale, ba přímo to tak cítím, že hlavním důvodem vzniku i trvání orchestru bylo a je ono nadšení, hluboká láska k hudbě a touha předávat radost a krásu lidem.

Lze nějak popsat rozdílný pocit ze hry

v symfonickém a komorním orchestru? Z toho, co říkáte, mám pocit, že nějaký být musí.

Zásadní rozdíly jsou dva: ten první je technický. Symfonický orchestr je velká skupina lidí, ve které nezbytnou hudebně jednotící roli hraje dirigent, kdežto komorní orchestr je malý kolektiv, kde všichni hráči více hudebně komunikují navzájem, role vedoucího hráče není tak podstatná jako v orchestru symfonickém.

Ten druhý rozdíl je v tom, že v malé skupině se lépe vytváří něco jako rodinná atmosféra, hráči jsou si daleko blíží. Může se to ovšem projevit i negativně, snáze vzniká ponorková nemoc, například na zájezdech.

Proč jste se rozhodli použít ve svém názvu jméno skladatele Leoše Janáčka?

Důvodem je opět naše hrdost Ostraváků, je pro nás úžasné inspirující, že z našeho Lašského kraje vzešla tato světově proslulá skladatelská osobnost a snažíme se svým muzikantstvím nezůstat za mistrem Janáčkem příliš pozadu.

Splnila více než dvanáctiletá existence souboru vaše očekávání?

Myslím, že rozhodně ano. Podářilo se nám s hrát se jak po stránce muzi-

kantské, tak po stránce lidské. Jsme výborná parta lidí, která táhne za jeden provaz. Především mám velkou radost, že nás neopouští ono potěšení z hudby a nadšení stále se zdokonalovat. Cítím při našich koncertech stále větší jistotu a zažívám onen těžko popsateľný pocit naplnění, který znají jen komorní hráči... Opravdu už je na co vzpomínat! Všechny koncerty byly krásné, ty významné a důležité i ty

zahranických sólistů bych zmínil alespoň finskou cellistku Viktorii Jagling, izraelského houslistu Gila Sharona nebo srbskou klavíristku Natašu Veljkovič.

Camerata Janáček má na svém kontě několik nahrávek. Tou úplně nejčerstvější, v pořadí čtvrtou, jsou rané koncerty Felixe Mendelssohna-Bartholdyho, tedy díla, která nejsou příliš známá. Jak jste se k nim dostali?

a také natočili pro Český rozhlas dvě, dle mého názoru nejvýraznější z oněch dvanácti symfonií – devátou a desátou.

Kromě tohoto pozoruhodného cyklu symfonií onen „záračný třináctiletý kluk“ napsal i několik koncertů, a to pro nástroje, na které sám už v té době uměl výborně hrát, totiž pro housle a klavír. A právě dva z nich, koncert pro housle a smyčcový orchestr d-moll a klavírní koncert a-moll jsme si vybra-

v zapadlých venkovských kostelích, ale často s o to srdečnějším publikem. Škoda, že nemáme kronikáře, který by nabídl kompletní statistiku koncertů.

Hráli jste i s řadou významných umělců.

Ano, byla jich celá řada. Jmenoval bych např. kytaristu Lubomíra Brabce, houslisty Pavla Šporcla, Václava Hudečka, Ivana Ženatého, Jiřího Vodičku, Martinu Bačovou, Petra Macečka, cellisty Jiřího Hanouska a Petra Nouzovského, sopranistky Martinu Jankovou a Evu Dřizgovou - Jirušovou, klavíristy Martina Kasíka a Lukáše Vondráčka. Ze

Před nějakým časem za mnou přišel šéfdirigent Janáckovy filharmonie Ostrava Theodore Kuchar s tlustou partiturou a albem cedéček a ptal se mě, co říkám na tu hudbu... Bylo to dvanáct raných symfonií pro smyčcový orchestr Felixe Mendelssohna-Bartholdyho. Poslechl jsem si tu spoustu hudby a byl jsem nadšen! Nechtělo se mi věřit, že se jedná o práci vlastně malého, dvanácti či třináctiletého kluka! A tak jsme se s Cameratou Janáček vlastně dílem náhody dostali ke skladbám mladého Mendelssohna-záračného dítěte. Nastudovali jsme, už mnohokrát uvedli

li pro naše nové CD. Jedná se rovněž o velmi pozoruhodná díla, která navíc bývají na pódiiích uváděna zřídka. O to byla práce na jejich natočení zajímavější a dobrodružnější.

Pro nahrávku jste získali dva vynikající sólisty – Martina Kasíka a Martinu Bačovou. Proč jste se rozhodli oslovit zrovna je?

Členové Cameraty Janáček i já jsme nejen nadšení hudebníci, ale zároveň, jak už jsem řekl, je pro nás srdeční záležitostí příslušnost k našemu kraji a rodnému městu. Koho jiného jsme si

tedy měli vybrat pro nové CD, než sólisty, kteří nejen, že jsou vynikající a renomovaní umělci, ale jsou také původem z našeho regionu a navíc naši dobří přátelé a blízcí kamarádi.

Kde nahrávky vznikly?

Oba koncerty byly natočeny během roku 2010 v nahrávacím studiu Českého rozhlasu Ostrava, jeho vydavatelem je pražská společnost RADIOSERVIS, a. s. A ještě bych, pokud mohu, rád zdůraznil, že CD by nevzniklo bez finanční pomoci firmy Hutní montáže Slovakia.

Budete díla uvádět i koncertně?

Oba koncerty už jsme hráli, ale chystáme další provedení v blízké i vzdálenější budoucnosti. V Ostravě bychom chtěli letos na jaře nové cédéčko veřejně pokřtít, uvidíme, jestli se nám podaří přesvědčit naše sólisty, aby si vyšetřili trochu času na cestu do rodného města. S Martinem Kasíkem budeme hrát Mendelssohna letos na podzim v pražském Rudolfinu a zhruba za rok na španělském turné...

Nějakou dobu jste působil i jako pedagog na Janáčkově konzervatoři a Gymnáziu v Ostravě, dnes už učíte „jenom“ soukromě. Proč?

S mou pedagogickou dráhou je to poněkud komplikované. Krátce po

svém návratu do Ostravy na začátku 90. let jsem začal učit hru na housle na Janáčkově konzervatoři Ostrava. Samotné učení mě baví, i když je to práce dlouhodobá, často nevděčná a s nejistým výsledkem, který se může, ale také nemusí dostavit. Je to totiž vždy proces, ve kterém jsou dva - učitel

a žák... Měl jsem ale celou dobu pocit jisté nesvobody, cítil jsem se svázaný pravidly školy, a to postupem času natolik, že jsem se rozhodl učení zanechat. Později, po přemlouvání známých jsem se svým způsobem k pedagogické práci vrátil, ale jen ve formě konzultací, které poskytují dětem svých přátel

Jste členem jednoho z předních symfonických orchestrů, vedete komorní soubor, učíte. Lze to vše zvládnout?

Má pracovní vytiženost je hodně proměnlivá, což je dáno specifiky mého povolání hudebníka. Někdy nevím, kde mi hlava stojí, ale zažívám i „mrtvá“ období, dá se to těžko vyladit do nějakého optimálního stavu.

Na co si vždycky uděláte čas?

Na dobrou kávu. (smích)

Co vám i po těch letech muzika dává?

Ano, těch let už je docela dost, naštěstí bohatství hudby je nesmírné a repertoár skladeb široký, stále je toho mnoho k objevování. Necítím ani únavu ani omrzení, hrání si vždy velice vychutnávám a cítím štěstí a naplnění z krásy, ušlechtilosti, ze všech pocitů a emocí, které jsou v hudbě obsaženy.

